

PALUPERA VALLA NOORED JA AASTA 2017

See oli projektiaasta

- Teostus projekt „Kultuurimajast külakeskuseks“. Valgamaa Partnerluskogu Leader Eesti meetmest Kogukonnad ja noored eraldas PRIA Nõuni kultuurimaja muutmise eesmärgil kogukonnakeskuseks loovustoa remonttöödele 11376,81 eurot. Projekti omaosalus 1264,09 eurot.
- Teostus projekt „Noored reaalses elus“. Valgamaa Partnerluskogu Leader Eesti meetmest Kogukonnad ja noored eraldas PRIA Nõuni kultuurimaja ehitatavasse loovustuppa käsitöö- ja loovusringile vajalike masinate ja seadmete (kaks õmblusmasinat, triikimissüsteem, voolimis- ja lusikanuga, scrapbooking masin/tarvikud, trimmer/giljotiin, lõikematid ja projektor) soetamiseks 2875 eurot. Projekti omaosalus 320,05 eurot.
- Osaleti MTÜ Toredad tegevused projektis „Alustame jumping fitness rühmatreeningutega“. Valgamaa Partnerluskogu Leader Eesti meetmest Aktiivne kogukond ja noored (vahendid ja seadmed uute tegevusvõimaluste loomiseks) eraldas PRIA ühingu 4536 eurot, et soetada batuudid, matid ja lisatarvikud jumping fitness rühmatreeningutega alustamiseks. Projekti omaosalus 400 eurot.
- Osaleti Nõuni Purjeklubi projektis, mille raames sai purjeklubi Laser klassi võistluspaadi ja 3 liiki purjestuse soetada. Mittetulundusühing sai Valgamaa Partnerluskogu Leader Eesti meetmest Aktiivne kogukond ja noored (vahendid ja seadmed uute tegevusvõimaluste loomiseks) PRIA-lt 7000 eurot, kaasfinantseering 1000 eurot.
- Jätkati kolm aastat kestva projektiga „Hellenurme mõisahoones lasteaia arendamine uue rühma toetamisel“. Sihtasutus Innove toetab Euroopa Sotsiaalfondi kaudu kokku kuni 88 780 euroga lasteaia tegevust, st kuni lasteaias on kaks rühma kuni 30 lapsele. Seni eksisteerinud rühm, lisaks teise rühma kulud enamuses jäävad siiski kohaliku omavalitsuse kanda (ca 104 tuhat eurot aastas), kuid abiks on toetus kindlasti.
- Teostus MTÜ Avatud Hellenurme Noortekeskuse projekt „Katus pea kohale“. Rahandusministeerium toetas projekti kohaliku omaalgatuse programmi vahenditest 1234,80 euroga, et soetada 2 välitelki (3x3m ja 3x6m) sündmuste korraldamiseks. Palupera vald lisas projekti 160 eurot, et osta telkidele ka lisatarvikud.
- Teostus MTÜ Avatud Hellenurme Noortekeskuse projekt „Koos on lõbusam“. Eesti Noorsootöö Keskus ja Valga Maavalitsus eraldasid Hellenurme noortekeskusele projektitegevuste teostumiseks - perepäeva korraldamine (kokandusõpituba, kossuturniir, noortebänd) ja selleks vajalike vahendite, teenuste ost (toiduained, medalid-meened, helitehnika, uus pesakiik ja võrk palliväljakule) 1022,40 eurot. Koduvald lisas 250 eurot.
- MTÜ Avatud Hellenurme Noortekeskus jätkas juhtpartnerina projekti „Lõuna-Eesti KOV-ide noorsootööalane koostööprojekt“ elluviimist. Projekt kestab 2018.a. lõpuni. Täiendavaid noorsootööteenuseid Palupera, Otepää, Puka, Sangaste ja Rõngu valdades rahastatakse Euroopa Sotsiaalfondi toetusel Eesti Noorsootöö Keskuse juhtimisel 113041 euroga.

- Osaleti MTÜ Avatud Hellenurme Noortekeskus projektis „Eesti vanaroogade valmistamine ja leivaküpsetamise talgud-õpitoad“. Projekti elluviimiseks eraldas Eesti Kultuurkapitali Valgamaa ekspertgrupp 200 eurot
- MTÜ Teaduskera Haridus- ja Teadusministeeriumi toetusel võõrandas Palupera põhikoolile tasuta seadmed (sensor Go!Link, tarkvara Logger Pro 3, Visocolor He Kit'id) väärtuses 648 eurot ülemaailmse koolide keskkonna ja teadushariduse programmi GLOBE tegevusteks.
- Palupera põhikool lõpetas SA Keskkonnainvesteeringute Keskuse keskkonnateadlikkuse programmi vahendusel kaks aastat kestnud projekti „Palupera põhikooli õppeprogrammid looduses 2016-2017 õ/a-l“ tegevustega: õppeprogrammid Vapramäe-Vellavere-Vitipalu mail, Tartu Botaanikaaias ja Võrtsjärve Limnoloogia Keskuses. Toetust saadi aktiivõppeks 4268 eurot.
- Palupera põhikool alustas SA Keskkonnainvesteeringute Keskuse keskkonnateadlikkuse programmi vahendusel kaks aastat kestva projektiga „Palupera põhikooli õppeprogrammid looduses 2017-2018 õ/a-l“ tegevustega. Toetust saadi aktiivõppeks 2518 eurot.
- Palupera põhikool lõpetas Haridus- ja Teadusministeeriumi rahastusel kaks aastat kestnud projekti „Mereteadlaste kasvulavaks!“ tegevustega: ekspeditsioon merel purjelaevaga Kajsamoor, õppekäik Tallinna Meremuuseumi, tutvumine aurik-jäämurdjaga Suur Tõll, Lennusadamaga, praktilised õppekavaga seotud tegevused mererannas, aktiivõppeprogrammid Tartu Loodusmajas, 2-päevane ekspeditsioon Kabli randa, kohtumine Tallinna Merekooli kursantidega jm. Toetust saadi aktiivõppeks 1500 eurot.
- Haridus- ja Teadusministeerium rahastas haridusliku lõimumise projekti kaudu 2865 euroga Palupera põhikooli projekti „Spordi kaudu sõbraks“. Küläs käis meil Kohtla-Järve Tammiku põhikool. Ühistegevused olid seotud Eesti lipu ajaloo tundma õppimisega (Eesti lipu teekond) ja erinevate spordialadega tegelemise võimalustega tutvumisega (orienteerumine, ratsutamine, matkamine, purjetamine, talispordialad, kabe, male, piljard).
- Rahvakultuuri Keskus rahastas 405 euroga Palupera põhikooli õpilaste sõitu Estonia teatri etendusele „Karlsson katuselt“.
- Õppepäevad „Seemnest kasvab taim“ Räpina aianduskoolis ja „Taimed purgis“ Põltsamaa Felixis said teoks tänu Põllumajanduse Registrate ja Informatsiooni Ameti rahastusele 652 euroga.
- SA Keskkonnainvesteeringute Keskus eraldas MTÜ Hellenurme Mõis lasteaia projektile „Hellenurme lasteaia lapsed uurivad loomade ja kalade maailma“ 430 eurot. Toimusid huvitavad ja õpetlikud õppekäigud Tartu Ülikooli loodusmuuseumisse ja Võrtsjärve äärde Järvemuuseumisse, kus osaleti aktiivõppeprogrammis „Kalad“.
- Hariduse Infotehnoloogia Sihtasutus kaasfinantseeris läbi ProgeTiigri programmi taotlusvooru MTÜ Hellenurme Mõis lasteaeda tehnoloogiliste õppevahendite (Makey-Makey Classic, 6 Bee-Bot mesimummu koos laadimisalusega ja Lego „Jutualustaja komplekt“) soetamisel 579,41 euroga.

- EV100 ühiskingituse „Igal lapsel oma pill” projektist sai MTÜ Hellenurme Mõis lasteaed toetust 200 eurot 6 džembe ja 16 komplekti puidust kõlapulkade ostmiseks.
- MTÜ Hellenurme Mõis lasteaed võttis osa filmifestivalist „Kino maale”, mille kaudu näidati lasteaias tasuta suurel ekraanil Eesti nukufilme. Toimus 3 ühist nukufilmide vaatamise õhtut, millest 2 olid lastele („Operaator Kõps seeneriigis” ja „Mirjami lood”) ja üks lapsevanematele.
- Lisaks projektidele teostati valla rahadega veel rekonstrueerimisi, ehitustöid – Palupera mõisaparki paigaldati 17 uut pargipinki (5,2 tuh.eur) ja uued pargivalgustid (30,4 tuh.eur); restaureeriti Hellenurme mõisahoonet (lasteaed) fassaad (217 tuh.eur, sh 35 tuh.eur osales hoone valdaja, MTÜ Hellenurme Mõis). Töid teostas OÜ HASPO.

Elavnes huvitegevus, kultuuri- ja spordielu, vaba aja sisustamine, tulid tunnustused

- Palupera põhikooli klaveriringist võrsunud Argo Jentson andis Elva raekojas kontserdi.
- Toimus XIV Nõuni triatlon Nõuni järve ääres (ujumine-jalgrattasõit-jooks) ja tilluuaatlon (rattasõit-jooks).
- Toimus VI Hellenurme suvejooks-järvejooks, Valgamaa 2017 jooksusarja üks üritustest.
- Toimus IV Räbi küla jooksukross-metsajooks, Valgamaa 2017 jooksusarja üks üritustest.
- Vallateid läbis adrenaliini pakkuv Öörännak XVI.
- Valla noored osalesid Lahedal koolipäeval Tallinnas Nordea kontserdimajas, VIII Valgamaa suvekoolis ja Kaitseliidu metsalaagris Lutsu talus Otepää vallas.
- Hellenurme noored osalesid piirkonna noorsootöö koostööprojekti kõikides uutes tegevustes – joogaringis, noortepäevadel, teadus- ja robotikaringides, kalastusringis, draamaõppes ja võrgustikutöös; käisid Rannus noortekeskuse sünnipäevapeol; Rõngus käidi tsirkuseetendust „Fantastiline planeet“ vaatamas, Kolme põrsakese teadusringis, naistepäeva lauateniseturniiril. Osaleti Elva valla noortevolikogu moodustamise töökoosolekul, aarete jahil ja Tartumaa noorte talendishowl. Meisterdati EV teemalisi ja munadepühade kaarte. Õpiti valmistama ehteid, DJ koolis, enesekaitset ja musikaalset eneseväljendust; käidi diskotamas ja ööorienteerumisega perepäeval Nõunis, Tartus kinos, Laste Vabariik sündmusel, Valguta veepäeval, Tartumaa noortepäevadel ja Lätimaal Balvis ideereisil. Koos oldi jaaniõhtul, tähistati lihavõttepühi, volbripäeva, halloweeni ja mardipäeva. Korraldati muinasjutu-, käsitöö- ja filmihommikuid ja –õhtuid, öökinosid ja tudukaid. Toimus hulgaliselt kokandushommikuid ja –õhtuid, õpiti valmistama maitsvaid tervislikke võileibu, hamburgeri, erinevaid pannkooke. Tehti ka tööd, talgupäevadel Hellenurme noortekeskuses, Lustimäel ja Palupera külamaja territooriumil, vabatahtlikena käidi abis valla 25. aasta juubelisündmusel, Rõngu Kodukandipäevadel, Rõngu külade Olümpial, Rõngu kandi viie tee puhvetite päeval ja Kõdukülas Ruubeli rattamatkal. Jõulupeol tunnustati tublimaid.
- Nõuni noored vaatasid ööfilme, diskotasid, tähistasid vastlapäeva, õppisid piljardimängu ja siidimaali, jooksid Räbi küla jooksukrossil, käisid lindudele

pesakaste meisterdamas, osalesid noortekeskuse tegemistes ja said teadmisi kokanduskoolitustelt; emadepäeva tähistati traditsiooniliselt kevadkontserdi, Leigo nartsissidega ja tordioksjoniga. Jõulupeol andis „Lendteater“ lasteetenduse „Nukitsamees“. Tehti ka tööd küla koristustalgutel, Tartu Maratoni toitlustuspunktides.

- Nõuni puhkealal korraldati traditsiooniline valla perepäev, pannkoogipühapäev. Lastele batuut ja põnevad tegevused Kaitseliidult, lustisõit Pärdo talu hobusega, purjetamine, kalapüüdmise õpetus. Kohtumine Contraga. Küpsetati pannkooke, mis maitseid kaasatoodud moosiga imehästi.
- Palupera mõisakoolis sai Unustatud mõisad külustumängu raames kella 3 kontsertidel kuulata Põlva ans Käokiri, duo Telluur, Elva ans Horoskoop ja ans KoKoKo.
- Paljulapselised pered käisid Valgas jõulupeol.

Koolist

- Piirkondlikul bioloogia olümpiaadil sai I koha Triinu Kull ja pääses vabariiklikule bioloogia olümpiaadile (10.koht).
- Valga Luuleprõmmil sai I koha ja võimaluse esindada Valgamaad vabariiklikul Luuleprõmmil meie kooli noor Maivi Laane (9.klass).
- Caroliis Miks sai II koha Valgamaa muuseumi fotovõistluselt „Maailma jaoks oled Sa keegi, aga kellegi jaoks oled Sa maailm“.
- Tuuli-Maria Tamm sai II koha piirkondlikul Laulukarussellil Sangastes.
- 2.klassi uurimustöö sai II koha vabariiklikul Hullu teadlase konverentsil „Olen tragi, sordin prügi“.
- Kooli robotikaring sai First LEGO League Lõuna Eesti voorul Tartu Teaduskeskuses AHHA II koha. Teemadeks inimeste ja loomade koostöö. Lõuna-Eestist osales 34 meeskonda ca 300 noorega.
- Tartu Ülikooli loodusmuuseumi ja Tartu botaanikaiaia seeneviktoriinil said I koha Eve Riivik, Triinu Kull ja Kadri Laas, II koha sai Martti Miks.
- Valgamaa koolinoorte meistrivõistlustel kabes sai I vanuserühmas Lisandra Jants I koha, III vanuserühmas Martti Miks II koha ja Andres Kull III koha ning IV vanuserühmas Triinu Kull II koha.
- Elva valla noorte sügisturniiril kabes sai kooli 8.klass II koha.
- Vabariiklikul Mõttespordi olümpiaadil osales 871 õpilast. Palupera põhikooli õpilaste tulemused: Caroliis Miks – 84.koht, Danjel Juškin- 112.koht, Triinu Kull- 116.koht, Deimo Sarapson – 125.koht, Kaidur Kesa – 140.koht, Cristo Teder - 145.koht. Koole osales 74 ja Palupera põhikool oli kabes 17. kohal ja males 35 kohal.
- Lõuna-Eesti laste ja noorte XI Mitteteatrite Festivalil pälvis tänukirja Rooski Raudsepp „väga usutava rebase“ eest.
- Septembrikuus leidis koolis aset põnev Teadlaste Öö nädal. Toimus mitukümmend töötuba, külas käis külalislektor Kaido Reivelti vesinikuballooniga, vaadati mõtlemapanevat dokumentaalfilmi „That Sugar Film“ ja lõpuks toimus õhtupimeduses mõisapargi aardekasti jaht.

- GLOBE ülevabariiklik õpilastööde konverents 2017 toimus Palupera mõisakoolis.
- Koolisest tegevust rikastas integratsiooniprojekt „Spordi läbi sõbraks!“; leivapäeval lemmikleiva valimine 9 erineva leivasordi hulgast; üleeuroopaline jäätmetekke vähendamise nädal; stiilipäevad „Värvide nädal“; kooli 241. sünnipäeva tähistati traditsiooniliselt kõnevõistlusega (kus minuti jooksul tuleb korrektselt korrata lauset „Palupera parun palub palukakarva parukat parunessile“) ja klasside küpsisetortide valmistamisega; perepidu pannkoogiõhtuga; jõulupidu „Kohvikute päev“; korraldati mitmeid näitusi ja võistlusi. Õpetajad ja koolipersonalgi koolitasid end – läbiti LGSB-koolitus, teisi koolitusteemasid: vaimse tervise probleemid lastel ja noorukitel-põhjused, sümptomid ja sekkumine; nutiseadmete kasutamine loodusõpetuses; TBO õpiveeb; kultuurierinevused ja peresuhted araabia kultuuriruumis. Lähisuhtevägivald; aktiivsus-ja tähelepanuhäire sümptomitega laps meie keskel – abi lapsele ja täiskasvanule; muutuste ja muudatuste juhtimine organisatsioonis; õpilase motiveerimise nipid; haridusasutuste arendusprojektid uuenevat õpikäsitust toetava organisatsioonikultuuri loomiseks; individuaalne ja grupicoaching muudatuste projekti elluviimiseks; kuidas kaitsta end vaenuliku mõjutustegevuse eest; kirjandustunni peidus võimalused; kehalise kasvatus ümberkujundamine liikumisõpetuseks; hariduselu kvaliteediga seotud kutseväärikuse edendamine ja korruptsiooniriskide ennetamine Eesti üld- ja kutsehariduskoolide juhtimises; LEGO Mindstorms EV 3 koolitus edasijõudnutele; kõik lapsed peavad saama võimaluse õnnestuda! jm. Õpetajad käisid Valgamaa HEV-koordinaatorite seminaril, Teadushuvinädalal, Teaduskera seminaril, Lõuna–Eesti kehalise kasvatus õpetajate koostööpäeval, hariduskonverentsil, AHHAA TÖF seminaril, KIVA baaskoolitusel, Valgamaa haridusjuhtide infopäeval. Puhkusenädal veedeti ühiselt Bulgaarias Kuldsetel liivadel.
- Õppetööd rikastati mitmekülgsest ka kooliväliselt – SA KredEx toetusel käidi karjääriretke ekskursioonil kolmes Valgamaa ettevõttes; liikumisenädala raames orienteeruti Lutsu talus; 5.klass osales Eesti koolide pudruprogrammis „Pudrusõõja 2017“ ja mannaputru keedeti Hellenurme vesiveskis koos veskiemandaga; 5.klass osaleb ka sügisest alates konkursil „Linnusõbrad 2018“, mille raames valmis sügisel lindudele mõisapargis looduslähedane ja vastupidav söögimaja. Käidi Presidendi väitlusturniiril Tartu Miina Härma Gümnaasiumis, kodanikupäeva viktoriinil ja Eesti mõttespordi olümpiaadil. Arvukalt osaleti piirkondlikel aineolümpiaadidel geograafias, bioloogias, ajaloo, ühiskonnaõpetuses, aga ka joonistus-kirjutistevõistlustel, lõuna piirkonna robotika võistlusel, spordivõistlustel (jalgpall, male-kabe). Kevadel käisid erinevad klassid erinevates muuseumites – osaleti õppeprogrammis „Teile on telegramm“, mänguasjamuuseumis, teatrikodus, TÜ loodusmuuseumis, Tartu linnamuuseumis osaleti õppeprogrammis „Kultuurikihi maalimine“, TÜ ajaloomuuseumis, Tartu linnakodaniku muuseumis ja ERMis. Vapramäe-Vellavere-Vitipalu Sihtasutusega koostöös osaleti mitmes keskkonnaalases ühistevõistluses, õppeprogrammis; projekti „Aita last“ raames käidi teater Vanemuises vaatamas Ugala teatri etendust „Võlur Oz“ ja Ugalas „Amalie“. Õpetajate päeval käisid kooli õpetajad-töötajad Sibulatee vaatamisväärsustega tutvumas. Kooli külastasid 2017.aastal kogemuste vahetamise eesmärgil külalised Moldaaviast

(haridustöötajad), Tsehhist (kogukondade esindajad), kolleegid Elva gümnaasiumist, Otepää gümnaasiumist ja Valgamaa koolijuhid.

Lasteaiast

2016/2017 õppeaastal oli lasteaias õppeaasta eesmärk - looduses õpin, uurin ja avastan ja 2017/2018 õppeaastal – meie ilus Eestimaa. 2017.aasta esimesel poolaastal keskenduti looduse avastamisele, õuesõppele ja koostööle vanematega. Aasta teemat toetasid erinevad matkad loodusesse: talvematk „Jäljed lumel” koos Margit Turbiga Otepää looduskeskusest, kus tutvuti erinevate loomanahkadega ja ulukite eluga talvel ning kevadine tervisematk koos vanematega Lustimäe puhkekohta. Alustati uue traditsiooniga – kevadised, talvised ja sügisesed spordipäevad, et innustada lapsi rohkem liikuma õues ja leidma aktiivseid tegevusi looduses. Väga meeldis lastele kevadel toimunud õues maalimise päev, kus terve õues oleku aja said lapsed maalida aiale kinnitatud suurtele paberitele. Õpetajate lahtised tegevused kolleegidele olid sel aastal samuti seotud õuesõppega. Selleks, et lasteaiategevusi vanematele rohkem nähtavaks teha mindi kuuplaanidelt üle nädalaplaanidele, mis on vanematele selgemad ja paremini jälgitavad ning tutvumiseks infostendil. Lasteaia veebilehel ja Elva valla Infolehes kajastati ühisüritusi koos piltidega. Kevadisel lapsevanemate üldkoosolekul tegid õpetajad põhjaliku ülevaate vanematele koos pildimaterjali esitlusega eesmärkide elluviimisest õppeaasta jooksul.

Tähtsamad sündmused:

- õppekäik Pühajärve äärde ja seenenäituse külastamine Otepää looduskeskuses
- folklooripäev, kus lapsed tutvusid rahvapillidega, rahvalaulude ja -tantsudega
- sügisene matk-orienteerumine „Tunne om kodupaika” (Hellenurme mõisakompleksi kuuluvate hoonetega tutvumine)
- vaikusepäev – küünalde süütamine Hellenurme mõisnike Middendorffide perekalmistul
- õuesõppepäev „Eestimaa sügis”
- isadepäeva orienteerumisõhtu taskulampidega, kus tuli seigelda lasteaiategevustel ning leida vastused Eesti teemalistele ja lasteaiaga seotud küsimustele
- jõuluaja alguse tähistamine õues ja maja uuel renoveeritud palkonil
- Eesti Spordi- ja Olümpiamuuseumis päkapikumaa külastamine ning jõulumeeleolu nautimine Tartu raekojaplatsil.

Muudest ettevõtmistest, faktidest ja tunnustustest vallas

- 21.oktoobrist 2017 kuuluvad endise Palupera valla 7 küla – Lutike, Makita, Miti, Neeruti, Nõuni, Päidla ja Räbi Otepää valla koosseisu Valgamaal. 24. oktoobril 2017 tekkis uus omavalitsus – Elva vald Tartumaal, kuhu ühinesid ka Astuverre, Atra, Hellenurme, Mäelooga, Palupera, Pastaku ja Urmi külad.

- Kinnitati Elva valla ja Otepää valla ühised noorte huvihariduse ja huvitegevuse kavad aastateks 2017-2018.
- Palupera mõisakool tähistas 241. aastapäeva.
- Saadeti teele järjekordne lend Palupera põhikooli lõpetajaid (6).
- Kooli saadeti Hellenurme lasteaia 22. lend, 5 tüdrukut ja 1 poiss.
- Vallas sündis 4 last - 1 poiss ja 3 tüdrukut. Esiklaps sündis 1 peres, teine laps 1 peres, kolmas laps 1 peres ja kuues laps 1 peres. Lastele korduvaid nimesid ei pandud – Elizabeth, Hermiine, Mariette ja Rasmus.
- Demograafiast vallas: vallaelanike arv 01.01.2017 – 1061, aasta jooksul registreeriti sünde 4, surmajuhtumeid 15. Vallaelanike arv 31.12.2017 – 989 (Elva vald – 500 ja Otepää vald – 489).

Terje Korss, märtsis 2018.a.